

แนวปฏิบัติในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ (Hague Convention on the Protection of Children and Cooperation in Respect of Inter-country Adoption) ซึ่งอนุสัญญามีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ยังผลให้ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม กรมกิจการเด็กและเยาวชนได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นสำนักงานกลาง (Central Authority) เนื่องจากเป็นหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบุตรบุญธรรมภายในประเทศและระหว่างประเทศ ดังนั้นการดำเนินงานด้านบุตรบุญธรรมจำต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ดังกล่าว

คุณสมบัติเบื้องต้น

- ผู้ขอรับเด็กต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี บริบูรณ์ และต้องมากกว่าเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม อย่างน้อย 15 ปี
- จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้ตามกฎหมายของประเทศที่ผู้ขอรับมีภูมิลำเนาอยู่ และจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทย
- ผู้ขอรับเด็กที่มีบุตรอยู่ในความอุปการะ 3 คนขึ้นไป จะต้องมีการพิจารณาคุณสมบัติก่อนรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Special Needs)

สถานที่ยื่นคำขอ

ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม กรมกิจการเด็กและเยาวชน ณ ตึก 60 ปี กรมประชาสงเคราะห์ (ชั้น 2) ภายในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ 0 2306 8821, 0 2306 8802-09 โทรสาร 0 2354 7511

1. การยื่นคำขอรับบุตรบุญธรรม

- ชาวต่างประเทศที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศ ให้ยื่นคำขอผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือได้รับมอบหมายจากรัฐบาลของประเทศที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนา หรือองค์การสวัสดิภาพเด็กของประเทศนั้น ซึ่งได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศดังกล่าว ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ
- ชาวต่างประเทศที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย ให้ยื่นคำขอที่กลุ่มสำนักงานกลางการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม กรุงเทพมหานคร
- ชาวต่างประเทศที่มีถิ่นฐานอยู่ชั่วคราวในประเทศไทย และมีหนังสืออนุญาตทำงานจาก กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน มาแสดงและอาศัยในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนวันยื่นคำขอ และมีระยะเวลาสำหรับการทดลองเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทยได้ครบกำหนด ให้ยื่นคำขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้ที่ กลุ่มสำนักงานกลางการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม กรุงเทพมหานคร

2. การจัดส่งเอกสาร

ฝ่ายผู้ขอรับเด็ก

- ผู้ขอรับเด็กต้องติดต่อผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือได้รับมอบหมายจากรัฐบาลของประเทศที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาหรือองค์การสวัสดิภาพเด็กของประเทศนั้น ซึ่งได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศ ดังกล่าวให้ดำเนินการเรื่องบุตรบุญธรรม เพื่อให้ส่งเอกสาร ดังต่อไปนี้

1. รายงานการศึกษาเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ และครอบครัวของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมพร้อมทั้งรูปถ่ายสภาพบ้านทั้งภายนอกและภายใน
2. เอกสารรับรองว่าผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม มีคุณสมบัติและความเหมาะสม ที่จะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
3. เอกสารรับรองว่าจะทำการควบคุมการทดลองเลี้ยงดูเด็ก และส่งรายงานผลการทดลองเลี้ยงดูเด็กพร้อมทั้งรูปถ่ายของบิดามารดาบุญธรรม ให้อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชนทราบ ทุกระยะเวลา 2 เดือน เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 6 เดือน (เฉพาะในกรณีรับเด็กกำพร้าในความอุปการะของกรมกิจการเด็กและเยาวชน/มูลนิธิฯ 4 แห่ง หรือในกรณีที่ยกให้กันเองโดยไม่มี ความเกี่ยวข้องทางสายโลหิต)
4. แบบคำขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม บธ.5 (Application for Child Adoption)
5. สำเนาหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง สำเนาใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือใบสำคัญถิ่นที่อยู่
6. สำเนาทะเบียนสมรส และในกรณีที่ผู้ขอเคยผ่านการสมรสมาก่อนให้มีสำเนาทะเบียนหย่าด้วย
7. ใบรับรองแพทย์ ซึ่งแสดงว่ามีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง
8. ใบรับรองแพทย์ด้านสุขภาพจิต จัดทำโดยจิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยา
9. เอกสารรับรองการทำงานและรายได้
10. เอกสารรับรองการเงินย้อนไปไม่เกิน 6 เดือน
11. เอกสารรับรองทรัพย์สิน
12. รูปถ่ายผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และคู่สมรส บุตรในครอบครัว (ถ้ามี) ขนาด 4.5 x 6 เซนติเมตร ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกิน 6 เดือน จำนวนคนละ 4 รูป และรูปถ่ายสภาพบ้านพักอาศัยของผู้ขอฯ
13. เอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ของประเทศที่ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีภูมิลำเนา ซึ่งรับรองว่าผู้นั้นสามารถรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้ตามกฎหมายของประเทศนั้น (ในกรณีที่ผู้ขอฯ พักอาศัยอยู่นอกประเทศผู้ขอฯ มีภูมิลำเนาอยู่) และเอกสารจากสถานเอกอัครราชทูตของประเทศผู้ขอฯ ในไทยรับรองคุณสมบัติการรับบุตรบุญธรรม (กรณีผู้ขอฯ พักอาศัยอยู่ในประเทศไทย)
14. เอกสารจากหน่วยงานตรวจคนเข้าเมือง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศที่ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีภูมิลำเนา ซึ่งรับรองว่าการนำเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรมเข้าประเทศสามารถกระทำได้ตามกฎหมายของประเทศนั้น
15. หนังสือแสดงความยินยอมของคู่สมรส หรือคำสั่งอนุญาตของศาลแทนการให้ความยินยอมของคู่สมรส (ถ้ามี)
16. สำเนาใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว และสำเนาหนังสือสัญญาว่าจ้างงาน (ในกรณีที่ผู้ขอฯ พักอาศัยและทำงานอยู่นอกประเทศที่ผู้ขอฯ มีภูมิลำเนาอยู่)
17. เอกสารรับรองความประพฤติ และความเหมาะสมทั่วไปของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม จากผู้ที่เชื่อถือได้อย่างน้อย 2 คน
18. เอกสารตรวจสอบประวัติอาชญากร
19. หนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การรับรองว่า เมื่อขั้นตอนการขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเสร็จสิ้นแล้วผู้ขอรับเด็กจะดำเนินการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมให้เด็ก ทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศผู้ขอ

เอกสารในข้อที่ 5-14 จะต้องได้รับการรับรองจากสถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลไทยในประเทศที่ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีภูมิลำเนา

กรณีที่เอกสารเป็นภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ จะต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษ หรือภาษาไทย จากสถาบันการแปลภาษาที่ได้รับใบอนุญาต โดยให้แนบเอกสารฉบับแปลมาคู่กับเอกสารต้นฉบับจริง

กรณีติดต่อผ่านองค์การสวัสดิภาพเด็กเอกชน จะต้องมีส่วนเนาใบอนุญาตขององค์การ และหนังสือจากหน่วยงานรัฐบาลซึ่งรับรององค์การนั้นๆ ด้วย

กรณีที่ผู้ขอรับเด็กมีถิ่นที่อยู่ในประเทศอื่น ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทยต้องอาศัยอยู่ และมีระยะเวลาสำหรับทดลองเลี้ยงดูในประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ไม่น้อยกว่า 6 เดือน และจะต้องมีเอกสารหนังสือรับรองถิ่นที่อยู่ของผู้ขอรับเด็กประกอบการพิจารณาด้วย

เอกสาร กรณีที่ขอรับเด็กประเภทยกกันเอง / หรือเด็กมีคำสั่งศาล

ฝ่ายที่จะยกเด็กให้

1. บัตรประจำตัวประชาชนของบิดามารดาเด็ก
2. ทะเบียนบ้าน
3. ทะเบียนสมรส
4. หนังสือสำคัญการหย่า และบันทึกข้อตกลงการหย่าระบุผู้ใช้อำนาจปกครองเด็ก หรือคำสั่งศาล
5. ใบเปลี่ยนชื่อตัว/ชื่อสกุล (ถ้ามี)
6. ในกรณีที่บิดามารดาเด็กไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน และไม่สามารถติดตามตัวบิดาเด็กได้ ให้มารดาเด็กมาสอบข้อเท็จจริงพร้อมพยาน 2 คน ที่กลุ่มสำนักงานกลางรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ หรือที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของจังหวัด ที่มารดาเด็กมีภูมิลำเนา ตามแบบบันทึกสอบปากคำ (ปก. 14) รับรองว่า
 - ☞ บิดามารดาเด็กไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน
 - ☞ บิดาเด็กไม่ได้จดทะเบียนรับรองบุตร และได้เลิกร้างกันไป (ระยะเวลาที่เลิกร้าง)
 - ☞ ไม่เคยมีคำพิพากษาให้ผู้ใดเป็นบิดาเด็กที่ถูกต้องตามกฎหมาย
 - ☞ ไม่สามารถติดตามบิดาเด็กมาแสดงความยินยอมมอบเด็กได้
7. หนังสือแสดงความยินยอมของผู้มีอำนาจให้ความยินยอม (แบบ บธ.6)
8. หนังสือแสดงความยินยอมของบิดาโดยพฤตินัย
9. รูปถ่าย 4.5 x 6 เซนติเมตร ของบิดามารดาเด็กคนละ 4 รูป รวมทั้งสมาชิกในครอบครัว
10. เอกสารอื่นๆ (ถ้ามีหรือจำเป็นต้องขอเพิ่ม) เช่น ใบมรณบัตร, ใบเปลี่ยนชื่อตัว/ชื่อสกุล, ประวัติบิดามารดาเด็ก เป็นต้น

ฝ่ายเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม

1. สูติบัตรเด็ก
2. ทะเบียนบ้านเด็ก
3. รูปถ่ายเด็กขนาด 4.5x6 เซนติเมตร 4 รูป
4. หนังสือแสดงความยินยอมของเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม
5. เอกสารอื่นๆ (ถ้ามีหรือจำเป็นต้องขอเพิ่ม) เช่น ใบเปลี่ยนชื่อตัว/ชื่อสกุล
4. ขั้นตอนการดำเนินเรื่องกรณีขอรับเด็กในความอุปการะของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

■ เมื่อเอกสารหลักฐานต่างๆ ได้ครบสมบูรณ์แล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ (นักสังคมสงเคราะห์) จะพิจารณาว่าผู้ขอรับเด็กมีคุณสมบัติตามกฎหมายหรือไม่ หากพบว่าผู้ขอรับเด็กมีคุณสมบัติเหมาะสม มีฐานะความเป็นอยู่ดี มีอุปนิสัยและความประพฤติดี อาชีพรายได้มั่นคง ฐานะของครอบครัวดี ตลอดจนสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจสมบูรณ์เหมาะสมที่จะรับเด็กไปอุปการะเลี้ยงดูได้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะประมวลรายละเอียดต่างๆ เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อนำเข้าไว้ในบัญชีรอการพิจารณาเด็ก ซึ่งคณะกรรมการจะพิจารณาเด็ก และพิจารณาครอบครัวที่เหมาะสมให้กับเด็กตามบัญชีก่อนหลัง

■ พนักงานเจ้าหน้าที่จะเสนอให้คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พิจารณาเห็นชอบให้ผู้ขอฯ รับเด็กไปทดลองเลี้ยงดู

■ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ส่งประวัติเด็กพร้อมรูปถ่ายให้ผู้ขอรับเด็กพิจารณาผ่านหน่วยงานหรือองค์กรเอกชนที่ติดต่อเรื่องนี้มา

■ เมื่อผู้ขอแจ้งตอบรับเด็กให้กรมกิจการเด็กและเยาวชนทราบแล้ว เจ้าหน้าที่จะเสนอเรื่องต่ออธิบดีเพื่ออนุมัติให้ทดลองเลี้ยงดูเด็ก และขออนุญาตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อนำเด็กออกไปนอกราชอาณาจักรไทย

■ เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อนุญาต กรมกิจการเด็กและเยาวชนจะนัดหมายให้ผู้ขอรับเด็กทั้งสองเดินทางมารับการสัมภาษณ์ จากคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมและรับเด็กไปทดลองเลี้ยงดูเป็นเวลาอย่างน้อย 6 เดือน โดยหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือในต่างประเทศ จะส่งการทดลองเลี้ยงดูมาให้กรมกิจการเด็กและเยาวชน 2 เดือน ต่อครั้ง เป็นระยะเวลา 6 เดือน

ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมและคู่สมรสแล้วแต่กรณี ต้องมารับเด็กไปทดลองเลี้ยงดูด้วยตนเองเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี ตามที่คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเสนอในกรณีดังต่อไปนี้

☞ เด็กเดินทางไปยังประเทศที่ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน

☞ ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เคยได้รับอนุมัติให้จดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมาก่อนแล้วและการขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมครั้งนี้ ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีเหตุจำเป็นอันไม่สมควรที่ไม่สามารถมารับเด็กไปทดลองเลี้ยงดูได้ โดยทำเป็นหนังสือต่ออธิบดีพร้อมทั้งแสดงความจำนงว่าจะออกค่าใช้จ่ายสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่และเด็ก เพื่อจะนำเด็กนั้นไปส่งยังประเทศที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาหรือมีถิ่นที่อยู่

■ เมื่อทดลองเลี้ยงดูมาครบ 6 เดือน และมีรายงานผลการทดลองมาครบ 3 ครั้ง ซึ่งหากปรากฏว่าผลการทดลองเป็นที่น่าพอใจ เด็กอยู่อาศัยกับครอบครัวอย่างมีความสุข พนักงานเจ้าหน้าที่จะสรุป รายงานเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ผู้ขอรับเด็กไปดำเนินการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมายได้

■ ผู้ขอรับเด็กจะต้องไปดำเนินการขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลไทย ที่ผู้ขอรับเด็กมีภูมิลำเนาอยู่ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน จะมีหนังสือขอความร่วมมือไปยังกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อแจ้งสถานเอกอัครราชทูตไทยหรือสถานกงสุลไทย รับทราบ พร้อมทั้งก็แจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้กับผู้ขอรับเด็กได้ทราบเรื่องด้วยพร้อมกัน

กรณีที่ผู้ขอรับเด็กอยู่ประเทศไทย การจดทะเบียนสามารถดำเนินการได้ที่ สำนักงานเขต ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ซึ่งเป็นการร้องขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้ เช่นเดียวกับการขอบุตรบุญธรรมไทย

■ กระทรวงการต่างประเทศ จะส่งสำเนาภาพถ่ายเอกสารทะเบียนการรับบุตรบุญธรรม (คร.14) จำนวน 1 ชุด มาให้กรมกิจการเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่าการดำเนินการรับเด็ก เป็นบุตรบุญธรรมของผู้ขอรับเด็ก (แต่ละราย) ได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ ไว้ทุกประการ และสำหรับผู้ขอรับเด็กที่อยู่ในประเทศไทย เจ้าหน้าที่ผู้ขอรับเด็กจะขอสำเนาภาพถ่าย เอกสารทะเบียนการรับบุตรบุญธรรม (คร.14) จำนวน 1 ชุด จากผู้ขอรับเด็ก (แต่ละราย) ได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ตามกฎหมายแล้ว

5. กรณีติดต่อขอเด็กที่มีบิดามารดาให้ความยินยอม

ในกรณีชาวต่างชาติ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ไม่อนุญาตให้ติดต่อหาเด็กด้วยตนเอง เว้นแต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เช่น เด็กเป็นญาติของคู่สมรสของชาวต่างชาติ

☞ ในกรณีเช่นนี้ จะต้องมีการศึกษาประวัติเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม โดยเฉพาะว่าเด็ก ดังกล่าวเหมาะสมที่จะไปเป็นบุตรบุญธรรมหรือไม่ ผู้ขอรับเด็กมีเจตนาารมณ์ในการรับบุตรบุญธรรมอย่างแท้จริงหรือไม่ ตลอดจนต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของ หลักฐานของเด็กและบิดามารดาด้วยความรอบคอบ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการซื้อขายเด็ก ซึ่งอาจแอบแฝงมาในรูปของการรับบุตรบุญธรรม

กรณียื่นคำขอรับเด็กจากต่างประเทศ จะไม่อนุญาตให้บิดามารดาเด็กลงนามในหนังสือแสดงความยินยอมของผู้มีอำนาจให้ความยินยอม (บธ.6) ก่อนที่กลุ่มสำนักงานกลางการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ระหว่างประเทศจะได้รับเอกสารคำขอรับเด็กจากหน่วยงานของประเทศที่ผู้ขอรับเด็กมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่

ปัจจุบันมีหญิงไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติ ได้เดินทางมาขอรับเด็กที่เป็นญาติไปเป็นบุตรบุญธรรม เพื่อนำไปอยู่ต่างประเทศด้วย โดยประสงค์จะรับบุตรบุญธรรมแต่เพียงฝ่ายเดียวในฐานะคนไทย เนื่องจากเป็นการดำเนินการที่ง่ายและสะดวกกว่าที่จะให้คู่สมรสต่างชาติร่วมขอด้วย ในกรณีนี้สมควรที่จะยื่นความจำนงขอรับเด็กทั้งคู่ เนื่องจากเด็กจะต้องไปอยู่ภายในบ้านเดียวกันกับคู่สมรสชาวต่างชาตินั้นด้วย ซึ่งยังไม่เคยได้รับการรับรอง คุณสมบัติจากประเทศของคู่สมรสต่างชาติ ว่าเหมาะสมที่จะอุปการะเด็กหรือไม่ และนอกจากนี้หาก คู่สมรสชาวต่างชาติไม่ได้ขอรับเด็กด้วยเด็กอาจไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศ หรือไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ ต่างๆ ในประเทศนั้น เป็นต้น

■ เมื่อเอกสารหลักฐานต่างๆได้ครบสมบูรณ์แล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ (นักสังคมสงเคราะห์) จะพิจารณาว่าผู้ขอรับเด็กมีคุณสมบัติตามกฎหมายหรือไม่ หากพบว่าผู้ขอรับเด็กมีคุณสมบัติเหมาะสม มีฐานะความเป็นอยู่ดี มีอุปนิสัยและความประพฤติดี อาชีพรายได้มั่นคง ฐานะของครอบครัวดี ตลอดจนสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจสมบูรณ์เหมาะสมที่จะรับเด็กไปอุปการะเลี้ยงดูได้ พนักงาน เจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของผู้ขอฯ (กรณียื่นเรื่องและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย) การตรวจการสมรส หรือการหย่าร้างของบิดามารดาเด็ก รวมทั้งการเยี่ยมบ้านของบิดามารดาเด็ก

เพื่อให้บิดามารดาเด็กให้ความยินยอมยกมอบเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พนักงานเจ้าหน้าที่จะเสนอให้คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พิจารณาเห็นชอบให้ผู้ขอฯ รับเด็กไปทดลองเลี้ยงดู (กรณีทดลองเลี้ยงดู)

- เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อนุญาต กรมกิจการเด็กและเยาวชนจะนัดหมายให้ผู้ขอรับเด็กทั้งสองเดินทางมารับการสัมภาษณ์ จากคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมและรับเด็กไปทดลองเลี้ยงดูเป็นเวลาอย่างน้อย 6 เดือน โดยหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือในต่างประเทศ จะส่งการทดลองเลี้ยงดูมาให้กรมกิจการเด็กและเยาวชน 2 เดือน ต่อครั้ง เป็นระยะเวลา 6 เดือน (กรณีทดลองเลี้ยงดู)

- เมื่อทดลองเลี้ยงดูมาครบ 6 เดือน และมีรายงานผลการทดลองมาครบ 3 ครั้ง ซึ่งหากปรากฏว่าผลการทดลองเป็นที่น่าพอใจ เด็กอยู่อาศัยกับครอบครัวอย่างมีความสุข พนักงานเจ้าหน้าที่จะสรุป รายงานเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ผู้ขอรับเด็กไปดำเนินการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมายได้

- ผู้ขอรับเด็กจะต้องไปดำเนินการขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลไทย ที่ผู้ขอรับเด็กมีภูมิลำเนาอยู่ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน จะมีหนังสือขอ ความร่วมมือไปยังกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อแจ้งสถานเอกอัครราชทูตไทยหรือสถานกงสุลไทย รับทราบ พร้อมทั้งนี้ก็แจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้กับผู้ขอรับเด็กได้ทราบเรื่องด้วยพร้อมกัน

กรณีที่ผู้ขอรับเด็กอยู่ประเทศไทย การจดทะเบียนสามารถดำเนินการได้ที่ สำนักงานเขต ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ซึ่งเป็นกรการร้องขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้ เช่นเดียวกับการขอบุตรบุญธรรมไทย

- กระทรวงการต่างประเทศ จะส่งสำเนาภาพถ่ายเอกสารทะเบียนการรับบุตรบุญธรรม (คร.14) จำนวน 1 ชุด มาให้กรมกิจการเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่าการดำเนินการรับเด็ก เป็นบุตรบุญธรรมของผู้ขอรับเด็ก (แต่ละราย) ได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ ไว้ทุกประการ และสำหรับผู้ขอรับเด็กที่อยู่ในประเทศไทย เจ้าหน้าที่ผู้ขอรับผิดชอบจะขอสำเนาภาพถ่าย เอกสารทะเบียนการรับบุตรบุญธรรม (คร.14) จำนวน 1 ชุด จากผู้ขอรับเด็ก (แต่ละราย) ได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ตามกฎหมายแล้ว

6. พระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2558 มาตรา 6 ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรีของส่วนราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดังต่อไปนี้ ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แล้วแต่กรณี

- (๑)
 - (ก)
 - (ข)
- (๒)
 - (ก)
 - (ข)
 - (ค) สถานสงเคราะห์เด็กและเยาวชน
 - (ง) ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
 - (จ) งานตามกฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

7. องค์การสวัสดิภาพเด็ก

พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522 มาตรา 6 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ส่วนราชการที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มอบหมายหรือ องค์การสวัสดิภาพเด็กที่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี ดำเนินการเพื่อให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม” และมาตรา 7 บัญญัติว่า “องค์การสวัสดิภาพเด็กที่ประสงค์จะดำเนินการเพื่อให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากอธิบดี...”

ปัจจุบันองค์การสวัสดิภาพเด็กเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการ เพื่อให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของ กรมกิจการเด็กและเยาวชน มี 4 องค์การด้วยกัน คือ

1. สหทัยมูลนิธิ
2. มูลนิธิมิตรมวลเด็ก
3. มูลนิธิสงเคราะห์เด็กพัทยา
4. มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย

8. ค่าธรรมเนียม/ค่าใช้จ่าย

การดำเนินการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม โดยกลุ่มสำนักงานกลางการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการขอรับเด็กในความอุปการะของกรมกิจการเด็กและเยาวชน หรือในการขอรับเด็กประเภทยกกันเอง ทั้งนี้ ผู้ขอรับเด็กจะรับผิดชอบเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการเดินทางของเด็กที่จะไปเป็นบุตรบุญธรรม เช่น ค่าธรรมเนียมหนังสือเดินทาง, ค่าธรรมเนียมการขออนุญาตเข้าประเทศ, ค่าใช้จ่ายการโดยสารเครื่องบิน, ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศ, และค่าธรรมเนียมบริการทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เป็นต้น

กลุ่มสำนักงานกลางการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ

ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

255 ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

โทร. 0 2306 8834 , 0 2306 8821 , 0 2306 8801-09

โทรสาร 0 2354 7511

E-mail address : adoption@dcy.go.th

www.dcy.go.th/webnew/oppnews/